

Hørings svar til familie- og kulturkomiteen

Representantforslag om å lovfeste at det skal gjennomføres helseundersøkelse av barns somatiske og psykiske helse i forbindelse med alle omsorgsovertakelser

Landsforeningen for barnevernsbarn (LFB) er en medlems- og interesseorganisasjon for nåværende og tidligere barnevernsbarn. LFB er den eneste demokratiske brukerorganisasjonen for barnevernsbarn i Norge. Hos oss kan alle barnevernsbarn, over 12 år, som har eller har hatt tiltak i barnevernet bli medlem – helt gratis.

LFB jobber aktivt med brukermedvirkning og for å bedre barn og unges rettigheter i møte med barnevernet, samt for å bedre stereotype holdninger til barnevernet og barnevernsbarn. Vi har stor innflytelse på utviklingen av dagens barnevern. Vi jobber på systemnivå, og sitter i flere ulike referansegrupper og utvalg, tillegg til at vi er med på mange høringer.

Vi i LFB mener at det er viktig å sette fokus på barnevernsbarnas psykiske og fysiske helse, og vi ønsker derfor forslaget fra Senterpartiet velkommen. Spesielt fordi veldig mange barnevernsbarn forteller at de ikke får tilstrekkelig hjelp og oppfølging, noe man også får bekreftet i flere forskningsrapporter.

Medlemmer i Landsforeningen for barnevernsbarn forteller at de ofte blir værende i et vakuum fordi ulike frister hos de ulike forskjellige hjelpeinstansene forhindrer at nødvendig hjelp blir påbegynt. Vi mener derfor Det er derfor av vår mening at de ulike hjelpeinstansene er nødt til å samarbeide og ansvarsforhold må være tydelig definert slik at vi slipper å oppleve at vi ikke får hjelp.

Vi er først og fremst svært positive til forslaget fra Senterpartiet, men ønsker likevel å problematisere et par ting ved forslaget.

Landsforeningen for barnevernsbarn synes det er problematisk å benytte seg av begrepet helseundersøkelse, siden dettesom er et begrep barneverntjenestene ikke benytter seg av i sitt arbeid. Vi vet at helseundersøkelse er et anerkjent begrep i helsevesenet, men når det i forslaget ikke blir presisert hvem som skal drive denne hjelpen er det en reell fare for at den blir gitt av noen som ikke vet hva begrepet innebærer.

Videre synes vi ikke det kommer godt nok frem hva en slik helseundersøkelse egentlig skal være. Landsforeningen for barnevernsbarn har ved flere anledninger problematisert at barneverntjenestene jobber altfor forskjellig fra kommune til kommune, og vi er redde for at en slik lovfesting fort kan bli en del av denne forskjellsbehandlingen. Det å skulle kartlegge et barn, både somatisk og psykisk, kan tolkes på utallige måter – og avhenger av hvilken fagkompetanse den som skal gjøre undersøkelsen har.

Senterpartiet skriver i sitt forslag at Barnevernlovutvalget (NOU 2016:16) foreslo at regjeringen skulle utrede en «barnevernhelsereform», men at regjeringen i sitt høringsutkast mente det ikke var nødvendig å regulere helsehjelp i barnevernloven. I tillegg mente regjeringen at det heller ikke var nødvendig å inngå en lovfestende plikt til å inngå samarbeidsavtaler. Dersom Stortinget skulle velge å lovfeste at det skal gjennomføres helseundersøkelser i barnevernet, må det følge med en lovfestende plikt til å inngå samarbeidsavtaler slik regjeringen tidligere ikke har ønsket. Det er helt essensielt at helsevesenet og barnevernet har samarbeidsavtaler som overholdes hvis en slik lovfesting blir førende. Dette for å sikre at undersøkelsene alltid blir gjort av mennesker med riktig fagkompetanse.

Det Landsforeningen for barnevernsbarn finner mest problematisk med forslaget er tillegget: «... i forbindelse med alle omsorgsovertakelser.» Senterpartiet presiserer i innledningsteksten til forslaget at en slik helseundersøkelse bør skje i forkant av en begjæring om tvangsvedtak, og senest etter at omsorgssituasjonen er avklart. Barn som må plasseres utenfor hjemmet er en svært sårbar gruppe som står overfor en livskrise det, tidvis, er umulig å forstå. LFB synes det er svært problematisk at man i å i denne perioden skal kartlegge barnets psykiske helse. Dette spesielt fordi vi vet at de følelsene man bærer med seg etter en slik opplevelse ofte ender i uttrykk som passer inn i svært tunge diagnoser. Vi mener at disse barna ikke alltid har disse diagnosene, men heller har helt normale symptomer på en kritisk periode i livet. Å starte et «barnevernsliv» med diagnoser som er kartlagt i en slik periode av livet er, etter vår mening, helt uforsvarlig.

Det er også helt nødvendig å presisere, i lovtekst, hva en slik undersøkelse skal kunne bidra med videre i saken. Vi ser altfor ofte at ulike forhold er kartlagt og dokumentert i barnets liv – men at det ikke foreligger en konkret plan over hvordan dette skal jobbes med videre. LFB håper at ingen stortingspolitikere kan være kjent med at barn som står i en slik livssituasjon skal måtte gå gjennom enda flere kartlegginger dersom det ikke er presisert hva de skal brukes til. Vi ber om at det i en potensiell lovtekst legges til at helseundersøkelser i barnevernet alltid må vektas i forhold til den hjelp som skal tilbys barnet.

Vi er svært fornøyde med at Senterpartiet har tatt Barneombudet sitt forslag opp på dagsorden, og vi ser at forslaget er et steg nærmere for Norge å etterleve sine forpliktelser etter barnekonvensjonen. Samtidig håper vi at våre tilbakemeldinger kan bidra til at dette forslaget går gjennom med litt mer konkretisering, slik at det kommer alle barn og unge som må ha hjelp av barnevernet til gode.

Med vennlig hilsen

Landsforeningen for barnevernsbarn v/

Vilde Adolfsen

Leder

Thomas Johansen

Nestleder